GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 25.

We Czwartek Dnia 31. Marca 1796.

CYRKULARZ.

Do wszystkich Dominiow i Magistratów Woiewodztwa Krakowskiego Powiatów Ceſs: Krol: Woyskiem zaietych.

Ninieyszym się wszystkim Dominiom i Miastom przypomina: aby wypisane a dotąd ieszcze od niektórych Dominiow iako też i Miast nie odstawione Drzewo tym pewniey naydaley do 10go Kwietnia roku teraźnieyszego do Magazynu Krakowskiego odwieźli, ile że w przeciwnym razie do niemiłych przystąpić by musiano krokow. Dan w Krakowie dnia 25. Marca 1796.

Jego Ceſs: Krol: Apostol: Mci: aktualny Jenerał Maior i Kommendant Brygady. (L.S.) *Baron v. FOULLON.* mpr:

Z Londynu d. 26 Lutego.

Rzeczpospolita Francuzka posłała kongreſsowi Amerykańskich Stanow przez swego ministra na znak przyiaźni Francuzką banderę: kongres kazał ią d. 4 Stycznia w swoim archiwum uroczyście umiescić, i zlecił prezydentowi, żeby rezolucyą publicznego podziękowania do Paryża przesłał. Prezydent odpowiedział przy oddawaniu tey bandery ministrowi Francuzkiemu w tych wyrazach:

"Ministrze Francuzki! Urodziłem się w kraiu wolności; poznawszy zawczasu iey wartość, zapuściłem się dla iey obrony w niebezpieczną walkę, i własnie cały móy młody wiek strawiłem na ugruntowanie iey w mey oyczyznie; z tego więc powodu, kiedy widzę iż iaki uciśniony naród, podnosi sztandar wolności, wzbudzaią się we mnie wszystkie czucia udręczeń i owego sympatycznego i nieprzełamanego życzenia; ale nadewszystko, przypadki rewolucyi Francuzkiey, sprawiły we mnie naygłębszą troskliwość i naywiększe podziwienie. Gdybym lud Francuzki nazwał walecznym, niepowtorzyłbym tylko echo powszechney pochwały; ale podziwienia godny Ludzie! przyszłe wieki będą z zadumieniem czytały historyą twych okazałych czynow! Cieszę się iż czas ukończenia twych prac i nayistotnieyszych offiar się zbliża; cieszę się iz intereſsuiące przez tyle lat rewolucyyne zaburzenia, zamieniły się w gruntowną konstytucyą, która utwierdzi to wszystko coś dotąd walczył,

Cieszę się nakoniec, iż ta wolność która wszystkich ożywiała, i którey WPan naygoręcszym obrońcą byłes, znalazła spoczynek na łonie uorganizowanego rządu; co tym więcey podchlebia dumnym zapałom wolnego Amerykanina, iż ten rząd, który ma przyspieszyć i zapewnić szczęśliwość ludu Francuzkiego, iest podobnym do naszego. Przyymiy WPan w tak chwalebnych okolicznościach moie nayszczersze życzenia: oświadczaiąc mu moie uczucia względem początku, wszrostu i powiedzenia rewolucyi Francuzkiey, wyrażam zaraz i uczucia mych współobywateli, których iestem pewny, iż z całego serca westchną zemną do Naywyższego, aby obywatele naszey braterskiey rzeczypospolitey, naszey wspaniałey alliantki, mogli jak nayprędzey używać w pokoiu tey wolności, którą tak drogo okupili, i szczęścia nieoddzielnego od wolnosci. Przyymuię od WPana z nayżywszem uczuciem to symbolum zwycięztw i razem oswobodzenia iego narodu, tę chorągiew Francuzką, którąś ziednoczonym stanom Amerykańskim oddał. Okażę ten postępek kongressowi, a chorągiew będzie złożona w archiwach, które iuż oprocz tego dowod i pamiątki waszey wolności i niepodległości w sobie mieszczą. Oby te wiecznie trwały! oby przyiażń obydwoch rzeczypospolitych dopiero z ich iestestem zaginęła."

Margrabia del Campo poseł Hiszpański przy rzeczypospolitey Francuzkiey, dopiero dziś z Londynu do Paryża wyiechał.

Kilka okrętow z eskadry admirała Pringle, gdzie się i sam admirał znaydował, natrafiły na Hollenderską flottą; ale że były przeciwko Hollenderskiey flocie zasłabe, cofnęły się więc nazad; w tym momencie rozkazano zaraz kilku okrętóm wyyść na morze.

Miasto Londyn, chce z lordem Mayor i wszystkiemi korporacyami podać Królowi petycyą opokoy.

Z Brest miało 10 fregat do kapu dobrey nadziei poyść. — Admirał Corovalis, wyszedł iuż zprzeznaczoną do zachodnich Indyy transportową flottą i 5 woiennemi okrętami.

Prywatne listy donoszą z Paryża, iż Xżeta Choiseul i Montmorency i inni emigranci, którzy przez rozbicie okretów pod brzegami Kale dostali się w niewolą, pozyskali od dyrektoryatu łagodny wyrok; maią bydź z kraiu wyprowadzeni.

Dyrektorowie Wschodnioindyyskiey kampanii, ogłosili następuiące wiadomości:

"*W domu Wschodnioindyyskiey kompanii d. 8. Marca 1796.*

Niedawno odebraliśmy z Bombay lądem wiadomość, iż nast[illegible]ące posiadłości Hollenderskie, poddały się woyskom Angielskim: Malacca, i należące do niego okolice, (ale niepisza którego dnia,) Jaffanapatam na wyspie Ceylon d. 27 września, i Cochin, na brzegach Malabaru, d. 20 października. Takze mamy doniesienie o śmierci Naboba Carnaticyi, d. 12 październ: i o śmierci Peschwa pierwszego ministra Marakeńskiego rządu, d. 27 tegoż miesiąca zaszłey.

Wczoray była rada] gabinetowa względem nadeszłych depeszy z Wiednia, i kuryer Hunter musi bydź pogotowiu do zawiezienia odpowiedzi od Angielskiego gabinetu dworowi Wiedeńskiemu.

Liczba zabranych nam pod czas tey woyny i naszym alliantom, aż do końca przeszłego roku przez Francuzow kupieckich okrętów, wynosi podług Lloyds listy 2009 z których 119 nazad odebrano. Francuzom zabrano 319 zaczym wypada 1491 na pożytek Francuzów.

Okręt przeznaczony z ponad Elby do Dunkierki, w wartości 60,000 f. szt. zatopił się na połnocnym morzu. Wielu naszych afsekurantow stracą na tym. — Wieść iakoby nasza eskadra zabrała, na północnym morzu iednę Hollenderską fregatę iest fałszywa, i poszła tylko ztąd, iż zostaiąca Hollenderska fregata Thetis w Leit o 36 armatach została wzięta na rzecz Anglii.

Zostaiące Hollenderskie okręty w Plimut, które teraz na rzecz Anglii wzięto, maią bydź do naszego marynarstwa użyte

Zona następcy Sztadhudera, ale nie sama Sztadhuderowa, wyieżdża ztąd przez Cuxhaven do Brunswiku, a ztam-

tąd do Berlina. Xżę Fryderyk Oranii, który ią odprowadza, ma wniść w służbę w woysku Cesarskim, w randze jenerała majora.

Hrabia Stanhope, który nietylko że gadał zawsze w wyższey izbie lordom i szlachcie o zasadach rowności, ale dał iey niedawno w wydaniu swey corki oczywiste dowody. Corka iego przyzwyczaiona do prawdy i otwartości względem oyca swego, wyznała mu niedawno, iż niemoże żyć szczęśliwą, bez P. Taylor, syna iednego aptekarza w Kent. I bedziesże znim szczęśliwą, odpowiedział? To go weź; on iest młody, rozumny, pilny i poczciwy człowiek; pozwalam na twoy wybor."

Zwłoki i pancerz Krzystofa Columbus, zostały przeprowadzone z St. Domingo na okręcie san Lorenzzo o 80 armatach do Havannah, gdzie na nowo z wielkiemi ceremoniami będą pochowane.

W Irlandyi zostawił nieiaki P. Hutchinson 15,000 f. szt. maiątku, w ziemskich dobrach; rozporzadził testamentem, iż każdemu z swoich krewnych od naybliższego, aż do nayodleglejszego, przeznacza roczney intraty, nayodlegleyszemu po 5 a naybliższemu naywięcey po 10 f. szt. Do tego maiątku znalazło się 6,000 krewnych; z tey więc przyczyny proponowano iuż bill w parlamencie, żeby aż do 6 gradusu oznaczyć naydalsze pokrewieństwo.

Rachuią, iż ziednoczone Stany Amerykańskie, zyskały podczas tey woyny 10 milionow f. szt: na handlu. Oczekuią tu za przesłane tam teraźnieyszey zimy rękodzieła wielkich summ w Hiszpańskich talerach; te pieniądze będą tu w Londynie zwielkim ukontentowaniem przyięte, ponieważ ich nawet tyle niemaią, ile do wschodnich Indyy potrzeba posłać.

Wczoray przybył tu kuryer od pułkownika Crawfurt z Frankfortu, który dopiero co z Paryża był do Angielskiego ministra P. Wickham do Bazylei przybył.

Flotta admirała Harvey wyszła w 13 liniowych okrętów ku brzegom Brestu, dla przeszkodzenia złączeniu się Francuzkiey flotty z Hollenderską. Także i flotta admirała Gardner wyszła w 10 liniowych okrętow.

W Loyds kawiarni potwierdziła się wiadomość: o zatonieniu do wschodnich Indyy przeznaczoney fregaty Angielskiey Leda o 36 armatach pod Madeira; z całego ludu tylko się 7 osob wyratowało.

Od kilku dni zaczęto mocno na Temizie werbować maytkow.

Wczoray zdrożały nagle papiery bankowe o ieden procent, ponieważ uważano iż osoby, które naywięcey zaufania ministrow posiadaią wielkie summy zakupywali. Niema inney przyczyny, czemuby to podniesienie przypisać można, iak przybyciu Francuzkiego officyera do lorda Grenville, który miał bardzo ważne depesze od dyrektoryatu Francuzkiego przywieść; te depesze są ieszcze ciemną zasłoną pokryte. Może to tylko idzie o ułożenie zamiany niewolnikow; ale powszechne życzenie widzieć zakończoną iak nayprędzey tę woynę, chwyta naymnieysze podobieństwo do pokoiu.

Nasze eskadry nienatrafiły iuż wyszłey Hollenderskiey flotty; domyślaią się iż musiała iść do Bergen do Norwegii, dla konwoiowania z wschodnich Indyy i innych kupieckich okrętów do Hollandyi. — Dnia 25 lutego natrafił Sloop Smit Harwicha na Hollenderską flottę niedaleko Doggersbank; został zatrzymanym i kapitana zaprowadzono na admiralski okręt. Admirał uczynił mu niektóre pytania, i puścił Sloop na reszcie wolno, życząc mu dobrego powodzenia. Podług iego powieści były wszystkie Hollenderskie okręty dobrze uzbroione i wszystkie z nowemi żaglami, tylko ludzi niewiele było na nich.

Wszystkie znayduiące się w Porsmut woienne Hollenderskie okręty, zostały od tamteyszego kommendanta na rzecz rządu zabrane, pozdeymowano z nich Hollenderskie bandery, a po zawdziewano Angielskie. Będący ludzie na nich, zostali na inne Angielskie okręty przeniesieni. Te okręty znaydowały się iuż od dawnego czasu w naszym porcie.

Przedwczorem poszedł z Porsmut ieden liniowy okręt Sceptre o 64 armatach, i fregata Crescent o 44, z 7 transportowemi okrętami do kapu dobrey nadziei.

Wczoray przybyła tu znowu iedna osoba z Paryża i udała się do lorda Grenville z depeszami; depesze iey były narodową pieczęcią zapieczętowane. Słychać iż do wszystkich gabinetowych ministrów przywiozła listy.

W piątek popłynął z Dünen admirał Duncan z 5 Angielskiemi i 1 Rossyyskim okrętem dla złaczenia się w Yarmut z flottą admirała Pringle; ale przeciwne wiatry przymusiły go wrócić się nazad do Dünen.

Wczoray powstał w niższey izbie wielki spór, względem postępku ministra w ostatniey pożyczce, który aż do godziny 4 zrana trwał. Zarzucano mu, iż dla tego pozwolił maiącym do niey udział 2 milliony 600,000 f. szter: zysku, żeby sobie ziednał większość dla utrzymania dwoch billow względem schadzek ludu. P. Douglas doniosł imieniem sekretney kommissyi, iż P. Pitt nietylko, że iest za niewinnego uznany, ale zasługuie w całey tey czynności więcey na pochwałę i wdzięczność parlamentu,, iak na naganę. Proponował więc rezolucyą, iż warunki pożyczki, są stosownie do wielkosci summ, ceny akcyy i innych czasowych okoliczności zrobione; iż minister w każdey części tey negocyacyi tylko publicznego pożytku upatrywał, i że wcałey tey pożyczce żadne podeyrzenie na rząd niepada. — P. Francis, dowodził, iż cała ta kommissya składa się naywiecey z officyalistow skarbowych i przyiacioł ministra, a zatym wyrok iey iest stronniczy. Oni uwolniaią ministrów, ale publicum ich nieuwolni. — P. Pitt miał długą mowę na swoię obronę. Już, rzekł okazali nawet iego przeciwnicy, niesłuszność obwinienia, iakoby się starał przekupstwem nabydź niegodziwego wpływu; także i powody własnego interessu i prywatnego stronnictwa niemaią tu mieysca. Proponował kilkom kompetentom tę pożyczkę, aż go pewne okoliczności przymusiły dać P. Boyd pierwszeństwo. Co do zarzutu zagranicznych wexlow, to iest zwyczayna droga handlu, tak dla utrzymania kupieckiego kredytu, lub rządowego iako też w nagłych potrzebach dostarczenia pieniędzy. Iże kontrakt pożyczki, tak pożytecznie dla P. Boyd wypadł, to potrzeba zwrotowi okoliczności, a szczegolniey zwycieztwom Austryackim przypisać, ale nie planowi. Zyski te iednak są nadto przesadzone, podaiąc ich na 2 mili: 150,000 f. szter:; powiedziano iż kontrahenci 12 procentow zysku maią, lecz tylko 4 dni tak wysoko szły, zatym w 4 dniach niemogł tylko kilkogodzinny zysk bydź. „ Kończę moię obronę, dodał, tym iedynie życzeniem, żeby się parlament dokładnie zastanowił nad moim obwinieniem, a uzna iego niesłuszność.,, P. Fox i Sheridan mieli długie mowy przeciwko P. Pittowi, w ktorych go o nieostrożność obwiniali, co iuż iest w skarbowym ministrze wielka zbrodnia &c. Ale wszystkie zarzuty na nic się zdały; skoro przyszło do krysek znalazło się 171 za P. Pittem a 23 przeciwko niemu.

Z Genui d. 26. Lutego.

Odebraliśmy przedwczorem przez umyślnego wiadomość z Finale, iż Francuzi przewożą artylerya na gory, i że kilka korpusow woyska iuż się ruszyło w te strony. Austryako-Sardeńczycy czynią ze swoiey strony naywiększe przygotowania. — Ostatniey niedzieli udał się rządca Novi do twierdzy Gavi z swym woyskiem, i zostawiwszy tam potrzebne rozkazy powrócił nazad. Powiadaią iż ma rozkaz za zbliżeniem się Austryaków, cofnąć się do twierdzy, a tym czasem mieszkańcy odbywaią wartę w Novi. Posiłki poszły do Gavi i Sawony; kommendant ostatniey fortecy dla powzięcia instrukcyi znayduie się tu teraz.

Przeszłey środy miał minister Francuzki z sekretarzem stanu konferencye; mówią iż ponowił swoie żądanie, aby rząd pozwolił na wprowadzenie garnizonu Francuzkiego do Sawony, który zawsze będzie pod rządem Genueńskim; w przypadku zaś przeciwney odpowiedzi, miał ten minister dać do zrozumienia, iż ią gwałtem wezmą.

(*Reszta w dodatku*)

DODATEK DO N^{ru} 25.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Czwartek Dnia 31. Marca 1796.

Reszta z Genui d. 26. Lutego.

W niedostatku urzędownych wiadomości, co się stało w Sardynii, przytaczamy tu co mamy z opowiedzenia iednego xdza i kanonika, który umykaiąc przed zapalczywością ludu z Safsarii przybył niedawno do Liwornu. Lud Cagliaryski rozsiekawszy kommendanta woysk i intendenta skarbowego wyspy Sardynii, utworzył sobie naywyższą radę dla wewnętrznego rządu; wszyscy cudzoziemcy, którzy byli na urzędach zostali wypędzeni, i niezostawił tylko woysko, któremu nakazał posłuszeństwo od ludu wybranemu szefowi. Wysłano deputowanych do Krola, dopominaiąc się o swoie prawa i przywileie; ci deputowani powrociwszy nieukontentowani zniczem, lud się tedy nakłonił do formalney rewolucyi. Wice-król się pozostał, ale mu odebrano wszelką władzę; rada naywyższa się zatrudnia wszystkim. Mieszkańcy wsiów i wewnątrz wyspy, zostawszy pozyskani porwali się do broni, i oświadczyli iż niechcą bydź posłuszni wicekrólowi, tylko radzie naywyższey. Miasto Oristano poszło za tym samym przykładem i niezostało się tylko Sasari. Arcybiskup i rządca ostatniego miasta połączywszy się z liczną szlachtą i z xiężmi opierali się długo insurgentom. Dwa razy xżę Asinara zapomocą pieniędzy, szlachty i xży potrafił ugasić burzą gminu, która powszechnym pożarem groziła. Nakoniec uczony prawa P. Mondi, udawszy się do Cagliari i naradziwszy się z insurgentami, potrafił za powrotem swoim nakłonić mieszkańców gór i wsiow około Safsari do uskutecznienia iego proiektów. Zebrawszy ich się 10 do 12 tysięcy udali się pod muri Safsari; chcieli opanować iednę bramę, ale zostali z stratą od szlachty odpędzeni; zaczęli więc okolice miasta rabować. Rządca obawiaiąc się, żeby lud, który dotąd był spokoynym przypatrywaczem, nieuiął się za insurgentami, umyślił wpuścić ich do miasta; czego dopełnił pomimo reprezentacyi szlachty i xży. Co tylko rewolucyoniści weszli do miasta, złapali zaraz arcybiskupa i rządcę, i odesłali pod mocnym konwoiem okutych w kaydany do Cagliari. Więcey iak 40 naypierwszych familii z Safsari ratowało się ucieczką; lud Safsarii złączywszy się z insurgentami uformował sobie rząd na wzór Cagliari. Wierni Królowi niemaią inney nadziei iak w Anglikach, iż wylą̧duią z Liworna, który regiment z eskadry Angielskiey na uśmierzenie insurekcyi.

Z Paryża d. 7. Marca.

Stosownie do rezolucyi dyrektoryatu względem cudzoziemców, był palais-royal w tych dniach kilka razy woyskiem otoczony. Kilka osób zaaresztowano, pomiędzy innemi i plebana niegdyś tuteyszego kościoła S. Rocha nazwiskiem Margnel. Kilka austeryi także przetrząśniono; mie..

szkaiących tam cudzoziemców zrewidowano papiery i wiele osób poaresztowano.

Przedwczorem pokazała się około Tulonu o 15 żaglach Angielska flotta; wystrzelono z portu kilka razy do iednego liniowego okrętu i fregaty, które się zbliżyły do portu. Fregata Diana ma bydź śpieszno do wyyścia na morze gotową. Nasza eskadra, która się pod admirałem Richery w Kadyx znayduie, odebrała rozkaz żeby się na 6 miesięcy opatrzyła w żywność.

Jenerał Hoche wydał znowu odezwę do mieszkańców zachodnich departamentów; w którey zapowiada, iż ktokolwiek się porwie z nich nazad do broni, a będzie złapany, zostanie przez kommissyą woyskową na śmierć skazany.

Jenerał Hedouville doniosł ieszcze o rozmaytych zwycięztwach nad szuanami; pomiędzy innym, iż na d. 25 lutego przeszło dwoch dywizyynych szefow Charetta z wielą officyerami do republikanow, ktorzy złożywszy broń, oświadczyli, iż sami dopomogą do złapania Charetta, który się od mieysca do mieysca tuła; lecz dla bezpieczeństwa zostali wszyscy pod straż oddani. " Na wszystkich punktach naszych liniy, mówi sa republikanie zwycięzcami, i ta piękna dekada, w którey się tyle dobrego dzieie, ieszcze nieiest zakończona!,,

Z przyczyny czynionych wielu rabunkow i spustoszeń po departamentach, wydał minister Merlin okolnik do administracyy departamentowych, w którey ich wzywa, żeby wyrwali narodowe gwardye z owey niebezpieczney nieczynnosci, która teraz mieysce patryotyzmu, co ich niegdyś w rewolucyi dystyngwował zdaie się zastępować. Rozboynicy przyszli tylko dla tego do tey śmiałości, iż niedoznali odporu; potrzeba żeby się mieszkańcy połączyli razem przeciwko nim. Ktokolwiek niechce zadosyć czynić powinnościom gwardyi narodowey, będzie osobiście za to odpowiadał. " Rzekłem do Francuzow, konczy Merlin, ktorzy sobie wzięli za punkt honoru bydź posłusznemi na głos oyczyzny, i ci, ktorzy Krolow zwyciężyli, pokonaia łatwo garstkę nikczemnych rozboynikow.,,

---

Na sessyi 5 zdał Echasseriaux radzie pięciuset, imieniem wyznaczoney kommissyi do roztrząśnienia proiektu Dubois Crancé rapport. " Oświadczyliście, iż chcecie podnieść kredyt assygnatów; potrzeby naszych armiy, stan handlu, słowem wszystko was przymusza żebyście iak nayprędzey dopięli tego zamiaru. Wybraliśmy naypięknieysze myśli z planu Dubois Crancé; massa assygnatów dla podniesienia ich kredytu, musi ieszcze bydź bardziey zmnieyszoną. Ze 40,000 millionow będących w cyrkulacyi, zmnieyszyło się przez przymuszoną pożyczkę aż do 25,000 mill: a przez odebranie reszty przymuszoney pożyczki zmnieyszy się ich massa aż do 15,000 millionow. Spieszne wybranie pozostałych podatkow, przedaż dobr narodowych, zmnieyszą ią ieszcze bardziey i prawdziwy stosunek między gotowemi pieniądzmi i assygnatami znowu nazad zaprowadzą. Szpetny handel pieniądzmi musi bydź zatamowany; zawsze mogą pieniądze w handlu cyrkulować, ale niepotrzeba żeby były narzędziem lichwiarstwa do poniżenia assygnatow; ieżeli go zupełnie niemożna zniszczyć, potrzeba mu przynaymniey kluby nałożyć.,,

Na propozycyą Defermont, dekretowała rada na drugi dzień stosownie do tego planu, następuiące artykuły: 1. Dyrektoryat ma wszelkiemi sposobami przyśpieszyć przymuszoną pożyczkę; 15 i 30 każdego miesiąca ma ciału prawodawczemu o tym dać rapport. Aż do 20 marca będą ieszcze w departamencie Sekwany, a do 4. kwietnia po innych departamentach 100 liwr: w assygnatach za 1 w gotowych pieniądzach przyymowane; po upłynionym zaś czasie tym po 110 liwr: za 1, i po iednym procencie za każdy dzień przedłużenia kary. 2. Ci, którzy dotąd drożey zapłacili iak po 100 liwr: za 1 odbiera na to rewers, co im potym w podatkach będzie potraco-

ne. Ci, którzy są drogo otaxowani odbierą wynadgrodzenie w asygnatach.

Z Londynu d. 11. Marca.

Dnia 3. bill pieniężny na nadzwyczayne i nieprzewidziane wydatki 2 mill. 500,000 f. szt. był w wyższey izbie po trzeci raz czytanem.

Dnia 10 wniosł P. Grey ważne roztrząśnienie stanu narodowego do parlamentu. " Jakie kolwiek bądź są zdania zaczął P. Grey, o początku i prowadzeniu teraźnieyszey woyny, na to się iednak każdy zgodzi, i musi przyznać, iż w ogólności naród iest na naywiększe niebezpieczenstwami wystawiony: znayduiemy się teraz w podobney chorego kryzie, który między życiem i boiaźnią się waha; iak życie i śmierć zawisły od Naywyższego, tak też los teraźnieyszey woyny zawisł od tey izby. Przyiaciel móy Fox, wprowadził iuż przeszłego roku podobną propozycyą, w którey wyłuszczył stan naszych alliantów, położenie nieprzyiaciela i dowiodł na nasze nieszczęście, iż cały ciężar woyny na nas spada. Wszystko co przepowiedział spełniło się; ale ia zatrudnię się szczególniey stanem skarbu, ponieważ od tego zawisło czy będziemy na potym w stanie co rok zaciągać 18 millionow. Jak kolwiek się więc woyna Francuzka zakończy, czy na umiarkowaney monarchii, czy iak się spodziewam na rządzie republikańskim, i iak prędko bydź pokoy nastąpi, chociażby i iutro, to powinniśmy się iednak nad naszą siłą, lub słabością zastanowić; bo ten tylko lud może prawa przepisywać, którego skarb iest w dobrym stanie. Jesteśmy iuż 4 rok w woynie; koszta pierwszych 3 lat wynosiły 77 millionow, od których roczney prowizyi przyszło 2 mill. 600,000 f. szt. więc daleko większa summa, iak wszystkie narodowe długi przed rokiem 1756 wynosiły. Nigdy ieszcze żadnemu ministrowi skarbowemu, niebyły tak wielkie summy pozwolone, a przecię teraźnieyszy P. Pitt, który takowe systema lordowi North naganiał, iż bez wiedzy i zezwolenia parlamentu zaciągał pieniędzy, własnie raz ieszcze tyle wydał, iak mu było pozwolone. Rachunki wydatkow wynosiły przez 3 lata 1793,94 i 95 ze wszystkim 35 mill, 400,000 f. szt. to iest: 15 mill. 200,000 na armie, 17 mill. 600,000 na marynarstwo i 2 mill. 600,000 na artyleryą; a nadzwyczayne wydatki przez te 3 lata wynosiły znowu 31 mill. 280,000 f. szt. to iest: 13 mill. 770,000 na armie, 14 mill. 350,000 na marynarstwo i 3 mill. 160,000 na artyleryą. Chlubię się iako Brytańczyk z przewyższaiących naszych sił morskich; lecz pomimo wszystkich swietnych zwycięztw i zdobyczy, iakże zle okrywano nasz handel na morzu! iakież nieszczęście niespotkało flott do Quiberonu i do zachodnich Indyy! W woynach za panowania Willhelma i Anny, w których Xzę Marlborough nieoszczędzał ani pieniędzy, ani ludzi, niewynosły w 20 latach nadzwyczayne wydatki tylko 3 milliony. Otoż to wiek mężow wielkich, którzy małemi sposobami wielkich rzeczy dokazywali; teraz iest nadzwyczay wiele sposobow, ale zato ludzi niemasz! Nawet i w Amerykańskiey woynie nieprzechodziły w pierwswszych 3 latach 1778,79 i 80 wydatki woienne 6 millionow, Użycie pieniędzy na wyprawę Indyyskiey flotty, może się nazwać niepotrzebnym ztrwonieniem wielkich summ. Wiele pieniędzy użyto przeciwko zamiarowi rządu; iak na przykład wystawienie wielu koszar dla lądowey millicyi, które przeszło milion kosztowały, i niemożna na nie inaczey spoglądać, tylko iak na fortyce kraiowe, które mogą w sobie 40,000 woyska umieścić, chociaż etat podczas pokoiu nieprzepisuie tylko 18,000 ludzi. Jeżeli tak ogromna siła będzie zawsze utrzymywaną, obawiam się, żeby to systema nie zaszkodziło gospodarstwu politycznemu i nawet samey wolności niezagroziło. Do transportów ustanowiono osobną administracyą która tyle dotąd kosztowała, iżby za to można kilka liniowych okrętów wystawić, i przyczyniła się ieszcze do spoźnienia wyścia flotty admirała Christian do zachodnich Indyy. Do iak okropnego stanu przyprowadzono bank narodowy i cały handel przez nadzwyczayne wybieranie pie-

między! Wiele wydziałów nie są ieszcze wypłacone, i gdyby dziś pokoy nastąpił, ciekawa iest, wiele by też nasz etat podczas pokoiu wynosił. Ażeby sobie przynaymniey iakie wyobrażenie o nim zrobić, przytoczę tu rok 1788; wydatki tego roku wynosiły 16 mill. 796,000 f. szt: lecz teraz, dodaiąc prowizya nowych 77 mill. odmiana w publicznych podatkach, niezafundowane długi kasy skarbowey i billety morskie, niemogą bydź mnieysze iak 22 milliony, co rocznie podczas pokoiu. Jeżeli porachuię wszystkie taxy, nie przypuszczaiąc naymnieyszey odmiany, to niewynoszą iak 19 mill. 500,000 f szt. więc potrzeba się ieszcze o 2 mill. i pół co rocznie starać; zaczym w tak smutnych okolicznościach znika tu zupełnie plan zmnieyszenia narodowego długu. Przychodzi mi tu namyśl z tego powodu, pewnego Hollendra anekdotka; który z iednego końca kręcił linę z siana, a z drugiego mu ią osioł ziadał. Niebezpieczeństwa nowych zasad Francuzkich dla naszey wolności i religii, nie są tylko imaginarne; ale niebezpieczeństwa wyczerpanego skarbu są rzeczywiste, dla tego proponuię żeby się izba zamieniła w kommissyą i rozważyła stan narodu. — P. Jenkinson i inni odpowiedzieli P. Grey na zarzuty przeciwko ministrom, i kiedy przyszło do kresek, minister odniosł zwycięztwo, większością 207 kresek przeciwko 45.

DONIESIENIA.

Podaie się każdemu do wiadomości, iż dnia 1go maia roku bieżącego będzie robienie miodu i palenie gorzałki z prawem szynkowania w Kozienicach i należących do dobr kameralnych Kozienickich wsiach, wraz z młynami o godzinie otey z rana w Ekonomii Kozienickiey przez publiczną licytacyą na rok ieden, to iest od 1go lipca roku 1796 aż do ostatniego czerwca roku 1797 w arede puszczone.

Licytacya zacznie się od ninieyszego pretium: Pierwsze wywołanie, to iest w mieście Kozienicach odtrąciwszy mieyską iurysdykcyą będzie

	Zło:	Ryns:	grayc:
w mieście Kozienicach	2000	-	-
We wsiach Stanisławowice, Augustowic i Nowinach	375	-	-
Hollendry, Cudowie, Przewoz i Wymysłowice	375	-	-
Dombrowek	125	-	-
Swierze i Biilany	112	-	30
Jedlinia, Jaroszka z młynem	500	-	-
Zagozdon z młynem	450	-	-
Jastrzebie i Kozłow	250	-	-
Szyski z młynem	150	-	-
Makoso	62	-	30
Wroble, Wargocin, z przewozem	337	-	30
Propinacya w Kościołku, Opatkowicach i Starey wsi wraz z młynami	2000	-	-
Summa	6737	-	30

Przeto każdy życzący sobie licytować czwartą część zwyż wyrażoney summy przed licytacyą iako Vadium złożyć obowiązany będzie, która summa każdemu po licytacyi, procz naywięcey daiącemu, ktoren iako arendarz obowiązany będzie w gotowiźnie lub gruntową kaucyą na całoroczną summę w 6ciu tygodniach po licytacyi złożyć, na powrot oddana będzie.

O innych warunkach aredy może się każdy życzący sobie iey w Cess. Krol. generalno kraiowym kommissoryacie w Lublinie lub ekonomii w Kozienicach zainformować.

Gdy przy odebraniu Krakowa zastał J. C. K. Mci cywilny Kommissoryat, na tamteyszym celnym składzie, dwie skrzynki: iedna pod znakiem L C D A Nro: 3, a druga pod Nro. 10, i ieden kufer pod adressem: Panu *Jakubowi Baruch Solow, Rabinowi w Warszawie*, o ktore się iuz od kilku lat nikt nieodzywa. Podaie się zatym do wiadomości, iż ktokolwiek, ma iakie prawo do rzeczonych towarow, żeby się w przeciągu trzech miesięcy do Krakowskiego J. C. *K.* Mci *K*ommissoryatu nieodwłocznie zgłaszał; gdyż w przeciwnym razie, ieżeli się po upłynionym terminie, nikt o rzeczone towary nieodezwie, Kommissoryat J. C. *K.* Mci będzie więc przymuszony postanić sobie z niemi, iak mu sama sprawiedliwość przepisuie. Wydane z J. C. K. Mci Cywilnego Kommissyoratu. W Lublinie; d. 29. Lutego 1796. roku.